

**Narodna banka na
Republ i ka Makedon i ja**

**Mese~na
in f o r m a c i j a**

12 / 2004

fevruar i 2005 godina

S O D R @ I N A

Pozna~ajni ekonomski nastani i promeni vo zakonskata regulativa vo dekemvri 2004 godina	4
I. Ekonomski dvi`ewa vo Republ ika Makedonija	5
II. Monetarni dvi`ewa vo Republ ika Makedonija	7
III. Nadvore { notrgovski i devizni dvi`ewa vo Republ ika Makedonija	11
Pri log br.1 Tabel i	14
Pri log br.2 Gra f ikoni	25

**Pozna~ajni ekonomski nas tani i promeni vo zakonska t a regula t iva
vo dekemvri 2004 godina**

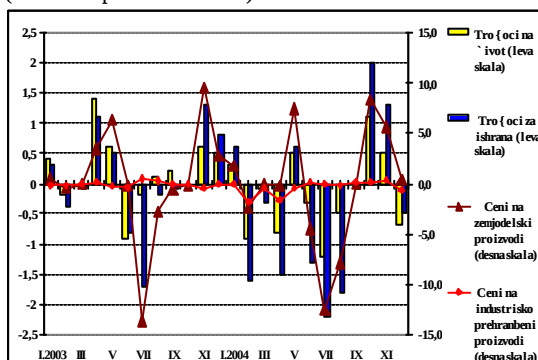
- ❖ Na 6 dekemvri, na Makedonska t a berza za dolgoro~ni har t ii od vrednost se realizira prva t a berzanska t ransakcija od s t ranski inves t iciski fond, vo £ i i ramki slovene£kiot inves t iciski fond „Po t eza“ kupi 15,5% od kapi t alo t na „Topli fikacija“.
- ❖ Na 10 dekemvri, Sovet ot na NBRM donese Odluka za zgolemuвање na stapka t a na zadol`itelna rezerva { to ja izdvojuvaat banki te. Pri t oa, postojna t a unificirana stapka na zadol`itelna rezerva { to se izdvojuva na denarski i na devizni depoziti se zgolemuva od 7,5% na 10%. Ova a odluka }e s t api vo sila od 11.01.2005 godina.
- ❖ Na 10 dekemvri, NBRM donese odluka so koja se menuva za£es tenost a na odr`uvawe na aukciite na blagajni£ki zapisi so rok na dostasuvawe od sedum dena. Po£nuvaj}i od 13.12.2004 godina, aukciite na ovie zapisi names t o dva pa t i nedelno se vr { a t sekoj den.
- ❖ Na 13 dekemvri, Regula t orna t a komisija za energetika donese Odluka za opredeluvawe najvisoki ceni na oddelni nafteni derivati utvrdeni soglasno so Metodologija t a („Slu`ben vesnik na RM“ br.88/2004 godina), so koja maloproda`nite ceni i rafineriski te ceni na nafteni te derivati vo prosek se namalija za 6,63% i za 4,03%, soodvetno.
- ❖ Na 16 dekemvri, Makedonska banka za poddr { ka i razvoj po t pi { a dogovor so Tutunska banka i Prokredit banka, so { to prakti£no se realizira vtorata tran { a od makedonsko-germanskiot fond za kredi t irawe na mali biznisi vreden 6,2 miliona evra.
- ❖ Na 17 dekemvri, Finansiska t a korporacija „BID Holding“ od Wujork s t ana sops t venik na Tutunski ot kombina t od Kumanovo.
- ❖ Na 17 dekemvri, slovene£ka t a firma „Cetis“ s t ana sops t venik na pe£a t nica t a NIP „Nova Makedonija“.
- ❖ Na 21 dekemvri, Tutunska banka dobi t .n. sindiciran kredi t odobren od EBRD, zaedno so grupa renomirani s t ranski banki, so { to s t ana prvata bankarska institucija vo Republika Makedonija { to izleguva na me|unarodniot finansiski pazar. Sreds t va t a od zaemot (koj iznesuva 20 milioni evra) }e bidat nameneti za malite i srednite pret prija t ija.
- ❖ Na 22 dekemvri, of icijalno se promovira novo formirana t a podru`nica na Evropska t a s t opanska komora vo Skopje, £ ija osnovna cel e podigawe na povisoko nivo na procesi te na pazarno i t rgovsko povrzuvawe na makedonskiot pazar so pazaro t na EU.

I. Ekonomski dvi`ewa vo Republika Makedonija

Vo dekemvri 2004 godina, vo soglasnost so dvi`eweto na cenite na malo, tro{ocite na `ivot zabele`aa namaluvawe od 0,7% na mese~no nivo, glavno determinirano od mese~noto namaluvawe na tro{ocite za ishrana (za 0,5%), tro{ocite za domuvawe (za 0,5%), kako i tro{ocite za soobrajajni sredstva i usluzi (za 3%). Vo ramkite na kategorijata ishrana, najintenziven mese~en pad bele`at tro{ocite za proizvodi od `ito<sup>1</sup> (za 1,6%), dodeka poniskite tro{oci za domuvawe pred s` se rezultat na namaluvaweto na tro{ocite za ogrev i osvetlenie na doma`instvata (mese~no namaluvawe od 0,9%). Voedno, namaluvaweto na tro{ocite za soobrajajni sredstva i usluzi se dol`i na poniskite tro{oci za te~ni goriva i maziva za soobrajajni sredstva (mese~no namaluvawe od 9,8%, vo soglasnost so odlukata na Regulatornata komisija za energetika za namaluvawe na cenite na naftenite derivati vo tekot na dekemvri).

Grafikon 1

Mese~na dinamika na tro{ocite na `ivot i na oddelni komponenti na tro{ocite na `ivot i na cenite na malo (mese~ni promeni vo %)

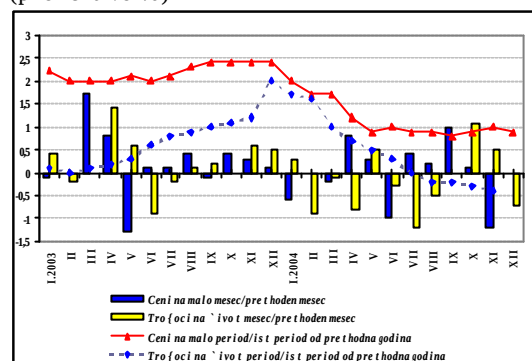
Na godi{na i na kumulativna osnova, tro{ocite na `ivot registriraa namaluvawe od 1,9% i 0,4%, soodvetno, glavno zaradi poniskite tro{oci za ishrana, reflektirajji go namaluvaweto na cenite na malo na zemjodelskite proizvodi, prehranbenite proizvodi i industrisko-prehranbenite proizvodi, vo soglasnost so poniskite uvozni dava~ki za prehranbenite proizvodi po vlezot na

¹ Za podetalna analiza na oddelnite kategorii e koristen indeksot na tro{ocite na `ivot spored COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose).

Republika Makedonija vo STO i vo soglasnost so Spogodbata za stabilizacija i asocijacija kon Evropskata unija. Imeno, prose~nata carinska stapka vo Republika Makedonija vo 2004 godina se svede na 11,09%, nasproti 12,16% vo 2003 godina. Pritoa, za zemjodelskite proizvodi, prose~nata carinska stapka se namali od 21,83% vo 2003 godina na 19,79% vo 2004 godina, dodeka na industriskite proizvodi od 9,26% vo 2003 godina na 8,49% (do 2012 godina }e se namali na 6,29%).

Grafikon 2

Tro{oci na `ivot i cenite na malo (promena vo %)

Cenite na malo vo dekemvri 2004 godina zabele`aa namaluvawe na mese~na osnova od 1,2%. Pritoa, osven maloproda`nite cenite na zemjodelskite proizvodi koi vo odnos na prethodniot mesec se povisoki za 0,4%, namaluvawe na indeksot e zabele`ano kaj site ostanati grupi proizvodi. Taka, poznajajno namaluvawe na maloproda`nite cenite vo dekemvri vo odnos na prethodniot mesec e registrirano kaj neprehranbenite industriski proizvodi (za 2,7%), i toa glavno zaradi poniskite cenite na te~nite goriva i maziva (za 9,8%) i ogrevot (za 6,7%), kako i kaj industrisko-prehranbenite proizvodi (za 0,7%), pred s` zaradi namaluvaweto na cenite na mle~nite proizvodi (za 2,5%) i proizvodite od `ito (za 1,7%). Na godi{na osnova, cenite na malo se re~isi nepromeneti (namaluvawe od 0,1%), dodeka na kumulativna osnova se povisoki za 0,9% (glavno reflektirajji go porastot na cenite na neprehranbenite industriski proizvodi, koi ne reagiraat pravoliniski vo soglasnost so namalenite carinski stapki).

Vo dekemvri, ceni te na proizvo d i t e l i t e na i n d u s t r i s k i p r o i z v o d i z a b e l e ` a a mesečno namaluvawe od 1,5%, glavno determinirano od namaluvaweto na cenite na proizvoditelite na energija (za 6,4%), pred sč kako odraz na namaluvaweto na cenite na proizvoditelite na nafteni derivati od 16%. Istovremeno, osven mesečното zgolemuwawe na cenite na proizvoditelite na trajni proizvodi za { iroka potro { uva~ka (za 1,1%), cenite na proizvoditelite na industriski proizvodi spored glavnite industriski grupi bea relativno stabilni. Na godi { na i na kumulativna osnova, cenite na proizvoditelite na industriski proizvodi bea povi s o k i za 1,3% i za 0,9%, soodvetno, vo soglasnost so povi s o k i t e c e n i na proizvoditelite na energija, kako i na proizvoditelite na intermedijarni proizvodi, osven energija.

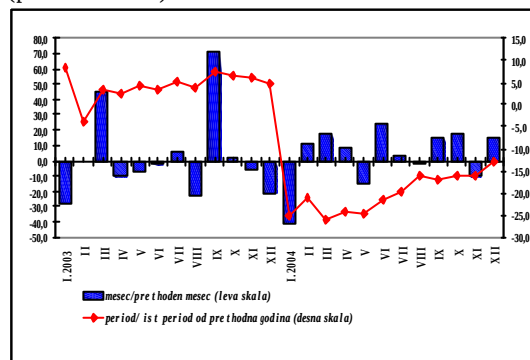
Energetski bilans na Republika Makedonija

Energetikata kako infrastrukturna dejnost vo strukturata na dodadenata vrednost na BDP na Republika Makedonija vo 2003 godina u~estvuva so 5,3%, a vo fizi~kiot obem na industriskoto proizvodstvo u~estvuva so 14,1%. Od vkupniot potreben bilans na energenti, okolu 58% se obezbeduvaat od sopstveno proizvodstvo, a okolu 42% od uvoz. Imeno, vo 2003 godina, 14% od vkupniot uvoz na Republika Makedonija otpa|a na energenti (uvozot na nafta u~estvuva so 8,4%, a na elektri~na energija so 1% vo vkupniot uvoz na dr`avata). Voedno, vo 2004 godina, uvozot na nafta u~estvuva so 7,6%, a na elektri~na energija so 1,3% vo vkupniot uvoz na Republika Makedonija. Vo strukturata na bruto-potro { uva~kata na energenti, elektri~nata energija u~estvuva so 20,4%, jaglenot so 42%, naftenite derivati so 28,6%, a ostanatiot del se odnesuva na geotermalna energija, gas i ogrevno drvo. Proizvodstvoto na elektri~na energija i gas vo strukturata na fizi~kiot obem na industriskoto proizvodstvo u~estvuva so 6,9%, dodeka vo strukturata na dodadenata vrednost na nivo na zemjata u~estvuva so 0,8%. Proizvodstvoto na jaglen (lignit) u~estvuva so 0,1% vo strukturata na fizi~kiot obem na industriskoto proizvodstvo, dodeka vo strukturata na dodadenata vrednost na nivo na zemjata u~estvuva so 0,03%.

Izvor: Informacionen centar na Stопanska komora na Makedonija.

Fizi~kiot obem na industriskoto proizvodstvo vo dekemvri 2004 godina zabele`a mesečno zgolemuwawe od 14,7%, { to glavno se dol`i na niskata sporedbena osnova od prethodniot mesec. Imeno, porast na industriskata aktivnost e registriran kaj site glavni grupi na industriskoto proizvodstvo, od koi najdinami~en porast ostvarija proizvoditelite na trajni proizvodi za { iroka potro { uva~ka i netrajni proizvodi za { iroka potro { uva~ka za 37,8% i 20,2%, soodvetno. Analizirano po sektori, zgolemuwawe na proizvodstvoto bele`at prerabotuva~kata industrija i snabduwaweto so elektri~na energija, gas i voda za 15,2% i 15%, soodvetno. Vo ramki na prerabotuva~kata industrija, koja ima dominantno strukturno u~estvo, najgolem mese~en porast zabele`a proizvodstvoto na tekstilni tkaenini (za 61,1%), na elektri~ni ma { i n i i aparati (za 51,1%), kako i proizvodstvoto na prehranbeni proizvodi i pijalaci (za 25,5%). Na godi { na osnova, industriskoto proizvodstvo e povi s o k o za 23%, dodeka na kumulativna osnova bele`i pad od 12,7%.

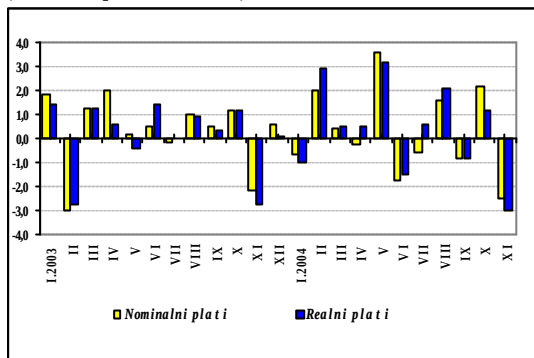
Grafikon 3
Industrisko proizvodstvo
(promena vo %)

Nominalnata prose~na neto-plata po rabotnik vo noemvri 2004 godina² iznesuva { e 12.293 denari, { to pretstavuva mese~en pad od 2,5%. Pri registriran porast na tro { ocite za `ivot od 0,5% vo noemvri 2004 godina, realniot pad na platata e pogolem i iznesuva 3,0%. Pritoa, zabele`itelen mese~en porast od 11,2% ostvarija platite vo zemjodelstvoto. Od druga strana, platite vo industrijata i uslugite zabele`aa namaluvawe od 0,8% i 1,0%, soodvetno. Od godi { en i kumulativen aspekt, vo noemvri platite nominalno bea povi s o k i za 3,5% i 3,9%, soodvetno.

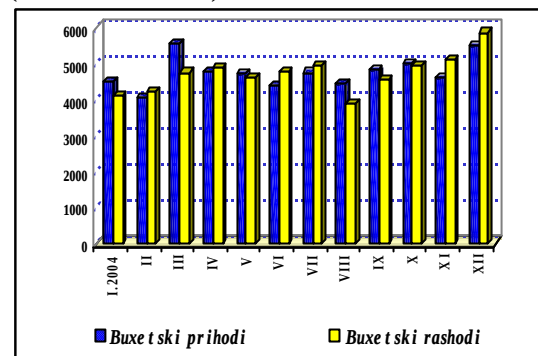
² Posleden raspolo`liv podatok na Dr`avniot zavod za statistika.

Grafikon 4
Prosečna plata po работник
(mesečni promeni vo%)

Vkupnite javni prihodi vo dekemvri iznesuvaa 8.765 milioni denari {to pretstavuva zgolemuвање od 21,6% na mesečna osnova. Pritoa, *prihodite na centralniot buxet* zabele`aa mesečen porast od 18,8% i iznesuvaa 5.456 milioni denari. Mesečното zgolemuвање e rezultat na porastot na prihodite kaj site glavni prihodni kategorii. Registriraniot mesečen porast kaj danočnite prihodi (za 14%) glavno se dol`i na pogolemiot obem realizirani prihodi vrz osnova na personalniot danok na dohod i danokot na dodadena vrednost (za 46,4% i za 18,9%, soodvetno). Na kumulativna osnova, vkupnite prihodi na centralnata dr`avna vlast zabele`aa zgolemuвање (za 5,8%), determinirano od ostvareniot porast na danočnite i na kapitalnite prihodi za 6,8% i 8,1%, soodvetno, pri namaluvawe na nedanočnite prihodi (od 4,9%). Glaven generator na porastot na danočnite prihodi vo 2004 godina be{e danokot na dodadena vrednost (za 5,6% pogolema naplata od planiranata). Na kumulativna osnova prihodite od danokot na dodadena vrednost se zgolemija za 21,6%, glavno kako rezultat na podobrenata fiskalizacija.

Grafikon 5
Vkupni prihodi i rashodi na centralniot buxet
(vo milioni denari)

Vkupnite javni rashodi vo dekemvri 2004 godina iznesuvaa 8.786 milioni denari i na mesečna osnova bea povisoki za 11,6%. *Rashodite na centralniot dr`aven buxet* zabele`aa mesečno zgolemuвање od 13,8%, taka {to vo dekemvri iznesuvaa 5.853 milioni denari. Porastot se dol`i na istovremenoto zgolemuвање na tekovnite i na kapitalnite rashodi za 5,9% i za 97,1%, soodvetno. Registriraniot mesečen porast kaj tekovnite tro{oci se dol`i na porastot na rashodite vrz osnova na isplata na plati, transferi i kamati. Značitelan porast ostvariya kapitalnite tro{oci (vo najgolem del rashodi za nabavka na fiksni sredstva), {to rezultira vo zgolemuвање na nivnoto strukturno učestvo vo vkupnata rashodna struktura za 6,3 procentni poeni, taka {to vo dekemvri 2004 godina kapitalnite tro{oci iznesuvaa 15% od vkupnite buxetski rashodi. Na kumulativna osnova, vkupnite rashodi na centralnata dr`avna vlast se povisoki za 0,3%, reflektiraj{i go porastot na tekovnite tro{oci za 1,5% (vo najgolema merka zaradi povisokite tro{oci za isplata na plati i transfernite pla}awa).

II. Monetarni dvi`ewa vo Republika Makedonija

Vo dekemvri 2004 godina, NBRM aktivno intervenira na devizniot pazar, {to vo kombinacija so postavenosta na monetarnite instrumenti rezultira so stabilnost na nominalniot devizen kurs na denarot vo odnos na evroto, a so toa i odr`uvawe na cenovната stabilnost. Od aspekt na upravuvaweto so likvidnošta, vo uslovi na sezonski povisoko nivo na gotovi pari vo optek, deviznite transakcii na NBRM deluvaa vo nasoka na kreirawe likvidnost. Povolnite dvi`ewa na

devizniot pazar, delumno bea rezultat na odlukata na NBRM za zgolemuвање na stapkata za izdvojuвање na zadol`itelna rezerva. Vo nasoka na kreirawe likvidnost deluvaa i dr`avnite depoziti, pri {to del od kreiranata likvidnost be{e sterilizirana preku blagajni~kite zapisi na NBRM.

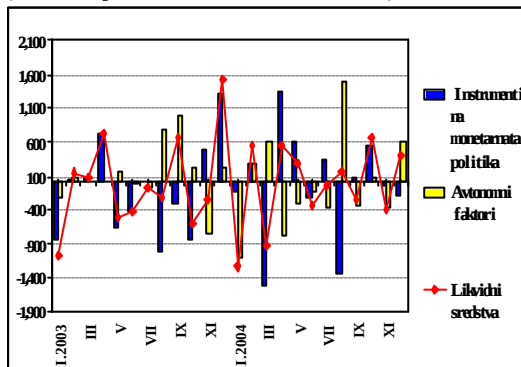
Vo uslovi na ponisko prosečno nivo na gotovi pari vo optek i povisok interes za vlo`uvawe vo blagajni~ki zapisi,

prosežnata dnevna likvidnost na bankite³, vo dekemvri iznesuwa e 3.739 milioni denari (mesečno namaluvawe od 5,1%). Na 31.12.2004 godina, vkupnite likvidni sredstva na bankite iznesuvaa 3.583 milioni denari, to pretstavuva porast od 12,8%, vo odnos na iznosot registriran na krajot na prethodniot mesec. Pritoa, viokot likvidni sredstva nad obvrskata za zadolitelna rezerva⁴ iznesuwa e 16%, nasproti 10% vo noemvri. Vakvite dvi ewa pretstavuvaat voobi aen sezonski efekt na krajot od godinata, koga bankite imaat potreba od povioka likvidnost.

Grafikon 6

Instrumenti na monetarnata politika i avtonomni faktori na kreirawe i povlekuvawe likvidnost* (mesečni promeni vo milioni denari)

* Pozitivna promena – kreirawe likvidnost;
negativna promena – povlekuvawe likvidnost.

Nasokata na intervenciite na NBRM na devizniot pazar vo dekemvri 2004 godina otstapuva e od oekuvanata za ovoj period od godinata. Taka, nasproti oekuvanite intervencii so neto-proda ba na devizi, NBRM intervenira so neto-otkup na devizi. So toa deviznite transakcii na NBRM deluvaa vo nasoka na kreirawe likvidnost. Vakvite dvi ewa delumno se dol at na odlukata na NBRM (od 10.12.2004 godina) za zgolemuvawe na obvrskata za zadolitelna rezerva od 7,5% na 10%, koja iako stapi vo sila podocna (od 11.01.2005 godina), gi naso i bankite kon odr uvawe povioka denarska likvidnost, preku konvertirawe devizni sredstva.

Na krajot na dekemvri, dr avnite denarski depoziti kaj NBRM se namalija za 11,8% na

mesečna osnova. So toa, tie deluvaa vo nasoka na kreirawe likvidnost. Vo tekot na dekemvri bea odr ani dve aukcii na dr avni zapisi (na 07.12.2004 godina i na 21.12.2004 godina), pri to pokraj trguvaweto so dr avnite zapisi so rok na dostasuvawe od tri meseci, na prvata aukcija bea trguvani i dr avni zapisi so rok na dostasuvawe od est meseci (za prv pat ponudeni prethodniot mesec), pri to ponudata ja nadmina pobaruva ka, a prosežnata ponderirana kamatna stapka iznesuwa e 10,38%. Na prvata aukcija na trimesežnite dr avni zapisi pobaruva ka go nadmina ponudeniot iznos i be e realizirana prosežna ponderirana kamatna stapka od 9,33%, dodeka na vtorata aukcija prosežnata ponderirana kamatna stapka iznesuwa e 9,11%, pri povioka ponuda vo odnos na pobaruva ka.

Vo dekemvri, blagajni kite zapisi na NBRM deluvaa vo nasoka na povlekuvawe likvidnost od bankarskiot sistem. Imeno, nivoto na blagajni ki zapisi na krajot na dekemvri be e povioko na mesečna osnova za 188 milioni denari i iznesuwa e 4.552 miliona denari. Od aspekt na postavenosta na aukciite na blagajni ki zapisi na 13.12.2004 godina NBRM zapo na so sekojdnevni aukcii na blagajni ki zapisi so dostasuvawe od sedum dena. Vakvite promeni bea vo funkcija na soodvetno neutralizirawe na potencijalnite efekti od avtonomnite faktori (pred se oekuvanata ekspanzivna bužetska potro uva ka). Kamatnite stapki bea zadr ani na 10% i 7% za blagajni ki zapisi so dostasuvawe od dvaeset i osum dena i sedum dena, soodvetno. Prosežnata ponderirana kamatna stapka na blagajni kite zapisi so dvete ro nosti dostigna 8,95%, nasproti 8,82% vo prethodniot mesec.

Vkupniot promet na pazarot na pari (institucionaliziran i neinstitucionaliziran) vo dekemvri 2004 godina iznesuwa e 1.800,6 milioni denari, to na mesečna osnova pretstavuva namaluvawe od 23,8%. Vo dekemvri, bankite najgolem del od prometot (87,9% od vkupniot promet) go realiziraa na neinstitucionaliziraniot pazar na pari. Na institucionaliziraniot pazar na pari bea realizirani transakcii vo iznos od 218,4 milioni denari, pri to prosežnata ponderirana kamatna stapka dostigna 8,03% (nasproti 7,45%, kolku to iznesuwa e vo prethodniot mesec). Poviokata kamatna stapka vo najgolem del se dol i na poviokata pobaruva ka od

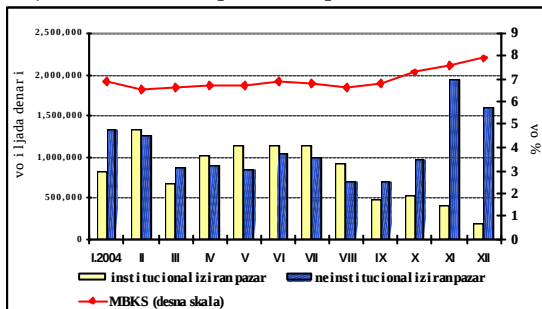
³ Likvidnosta na bankite se sostoi od smetkata na bankite kaj NBRM i gotovinata vo blagajna.

⁴ Kako period na odr uvawe (ispolnuvawe) na obvrskata za zadolitelna rezerva na bankite se smeta periodot od 11. vo tekovniot mesec do 10. vo sledniot mesec.

ponuda na kratkoročni likvidni sredstva. Istovremeno, na međubankarski-ot pazar na pari (institucionaliziran i neinstitucionaliziran) kamatna stopka iznesuvala je 7,9%, nasproti 7,6% kolku što iznesuvala je u prethodniot mesec.

Grafikon 7

Promet i realizirana kamatna stopka na međubankarskiot pazar na pari

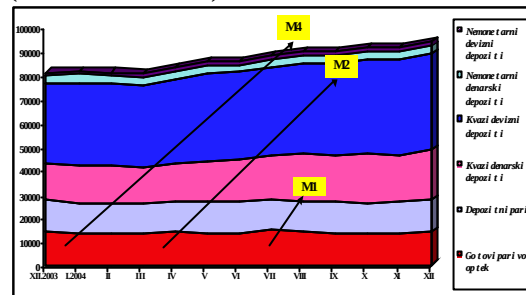
Na krajot na dekemvri 2004 godina, *gotovite pari vo optek* iznesuvaa 14.162 miliona denari, što e za 1.169 milioni denari, ili za 9% povee vo odnos na prethodniot mesec. Značitelniot mesečen porast (osobeno izrazen vo vtorata polovina na mesecot) se dolži na sezonekite preferenci za raspolagawe so gotovina pred novogodini i božićnite praznici. Prosečno dnevno nivo na gotovite pari vo optek vo dekemvri iznesuvala je 13.118 milioni denari, nasproti 13.089 milioni denari, kolku što iznesuvala je vo prethodniot mesec (mesečen porast za 0,2%).

Vo dekemvri 2004 godina primarnite pari bea poviški na mesečna osnova za 9,7%, reflektirajќi go mesečno zgolemuvawe na dvete komponenti (gotovite pari vo optek i likvidnosta na bankite). So toa, na 31.12.2004 godina tie iznesuvaa 17.745 milioni denari.

Povisokata pobaruvačka za gotovi pari, zgolemuvaweto na transakcijskite depoziti i zgolemenoto kratkoročno i dolgo-ročno (tedewe vo domačna i stranska valuta, vo dekemvri 2004 godina rezultiraa so mesečen porast na *monetarnite agregati*.

Grafikon 8

Komponenti na monetarnite agregati (vo milioni denari)

Taka, monetarniот agregat M1 e povišek na mesečna osnova za 6,3%, što e rezultat na zgolemenoto nivo na gotovi pari vo optek i na depozitnite pari. Pritoa, mesečniот porast na depozitnite pari (3,5%) isključivo e determiniran od povisokoto mesečno nivo na transakcijskite depoziti na pretprijatijata (za 9,7%), dodeka sredstvata na smetkate kaj nasele-nieto beležat značitelan pad od 6,1% (što korespondira so zgolemenata pobaruvačka za gotovi pari). Na godišna osnova, pari-nata masa M1 e poviška za 1%. Porastot na pari-nata masa M1, vo uslovi na pointenziven porast na primarnite pari rezultira so namaluvawe na monetarniот multiplikator na pari-nata masa M1 (1,55 nasproti 1,60 vo noemvri).

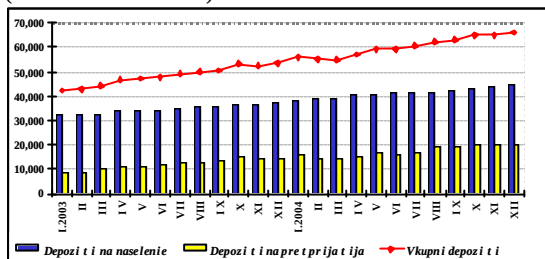
Vo dekemvri 2004 godina, monetarniот agregat M2 na mesečna osnova e povišek za 3,3%, reflektirajќi go porastot na kratkoročното (tedewe vo domačna i stranska valuta. Vakvite dve, nadopolneti so zgolemeniот dolgoročen depoziten potencijal rezultiraa so identično mesečno zgolemuvawe na najširokata pari-nata masa M4. Pointenzivniот porast na primarnite pari (i vo nivni ramki porastot na gotovite pari vo optek) uslovi zabavuvawe na procesot na monetarna multiplikacija. Taka, monetarnite multiplikatori na monetarnite agregati M2 i M4, vo dekemvri 2004 godina iznesuvaa 5,01 i 5,29, soodvetno, nasproti 5,32 i 5,62 vo prethodniот mesec.

Po mesečniот pad na vкупnite depoziti na bankite vo prethodniот mesec (so što beše prekinat sedummesečniот kontinuiran porast), vo dekemvri beše registrirano povtorno zgolemuvawe na depozitniот potencijal na bankite. Taka, vкупnite depoziti na nedravnijot sektor⁵ vo

⁵Vкупnite depoziti na nedravnijot sektor opfaќaat kratkoročni i dolgoročni (denarski i

dekemvri zabele`aa mese`en porast od 2,2%, vo `sluvi na istovremen porast na {tedeweto na naselenieto i pretprijatijata. Analizirano na godi{na osnova, vkupniot depoziten potencijal na bankarskiot sistem bele`i zna`itelan porast od 23,9%, vo najgolema merka determiniran od zgolemenoto kratkoro`no denarsko i devizno {tedewe.

Grafikon 9
Dinamika na depozitite
(vo milioni denari)

Vo dekemvri 2004 godina be{e zabele`an istovremen porast na kratkoro`noto i dolgoro`noto {tedewe na naselenieto (1,6% i 5,9% soodvetno), {to rezultira so mese`en porast na *vkupnite depoziti na naselenieto* vo bankarskiot sistem od 1,9%. Od aspekt na valutnata struktura, mese`niot porast na depozitite na naselenieto vo najgolema merka e determiniran od povisokoto nivo na devizni depoziti (za 2,4%). Pritoa, vo ramki na deviznite depoziti na naselenieto e registrirana redistribucija na sredstva od depoziti po viduvawe na oro`eni depoziti do eden i do tri meseci.

Vo dekemvri 2004 godina, *vkupnite depoziti na pretprijatijata* ostvariya mese`en porast od 2,6%. Vo `sluvi na pad na dolgoro`nite depoziti na pretprijatijata, pozitivnata mese`na dinamika se dol`i na zgolemenoto kratkoro`no {tedewe na korporativniot sektor (za 3%). Pritoa, porast be{e zabele`an re`isi kaj site vidovi kratkoro`ni denarski depoziti. Na godi{na osnova, vkupnite depoziti na pretprijatijata zabele`aa porast od 41,5%, reflektiraj}i go porastot kaj re`isi site kategorii depoziti.

I vo tekot na dekemvri 2004 godina, bankite prodol`ija da go nadopolnuvaat finansiskiot potencijal na privatniot sektor preku natamo{no intenzivirawe na kreditnata aktivnost. Taka, vo dekemvri

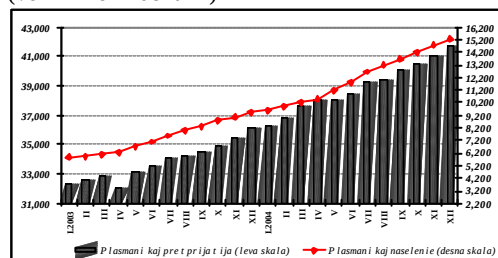
devizni depoziti na ekonomskite subjekti (bez depozitnite pari).

*vkupnite plasmani na bankite kaj nedr`avniot sektor*, bea povisoki za 1,9% na mese`na osnova, pri iskluvitelan porast na deviznite plasmani od 14,3%, dodeka kaj denarskite plasmani⁶ e zabele`an skromen pad od 0,5%. Na godi{na osnova, vkupnite plasmani na bankite se povisoki za 23,7%.

Kreditiraweto na naselenieto prodol`i i vo dekemvri, taka {to mese`niot porast na *vkupnite plasmani kaj sektoro t naselenie* vo dekemvri 2004 godina iznesuva 3,5%, pri pointenziven porast na deviznite plasmani (7,8%), vo odnos na porastot na plasmanite vo doma{na valuta (3,4%). Zna`itelniot porast na deviznite plasmani pretstavuva delumen efekt od liberalizacijata na devizното kreditirawe. Od aspekt na ro`nata struktura, dolgoro`nite i kratkoro`nite plasmani kaj naselenieto bele`at porast od 4,6% i 0,1%, soodvetno. Na godi{na osnova, vkupnite plasmani kaj naselenieto se povisoki za zna`itelni 62,4%.

Vkupnite plasmani kaj pretprijatijata vo dekemvri 2004 godina ostvariya porast na mese`na osnova od 1,7%, determiniran od zna`itelniot porast na deviznite plasmani kaj pretprijatijata (za 14,8%). Od aspekt na ro`nosta, dolgoro`nite plasmani kaj pretprijatijata se povisoki za 6,3%, dodeka kaj kratkoro`nite e zabele`ano umereno namaluvawe od 0,9%. Vo odnos na isti ot mesec od prethodnata godina, plasmanite kaj pretprijatijata se povisoki za 15,2%.

Grafikon 10
Plasmani na bankite po sektori
(vo milioni denari)

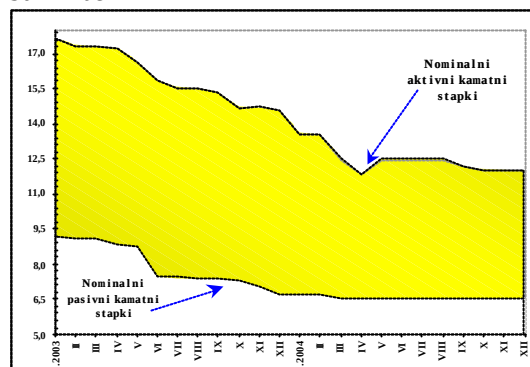
Vo dekemvri, *kamatnata politika* na bankite ostana re`isi nepromeneta. Taka, prose`nata ponderirana aktivna denarska kamatna stapka go zadr`a istoto nivo od prethodniot mesec i iznesuva{e 11,99%, dodeka prose`nata ponderirana kamatna stapka na trimese`nite denarski depoziti iznesuva{e 6,52% (6,51% vo prethodniot

⁶ Gi vkluvuvaat i denarskite krediti so devizna klauzula

mesec). So toa, kamatnata margina vo dekemvri iznesuwa e 5,5 procentni poeni, to na godi na osnova pretstavuwa stesnuvawe od znaitelni 2,4 procentni poeni. Prosewnata ponderirana kamatna stapka na kratkoro~nite devizni krediti vo dekemvri iznesuwa e 7,87% (nasproti 7,64% vo noemvri), dodeka kamatnata stapka na oro~enite trimese~ni depoziti vo evra se dvi`e e vo interval od 1% do 3,34%, a kamatnata stapka na trimese~nite depoziti vo dolari se dvi`e e pomeju 0,5% i 2,48%.

Grafikon 11

Ponderirani kamatni stapki i margini na bankite*

*Se odnesuvaat na denarski krediti i depoziti.

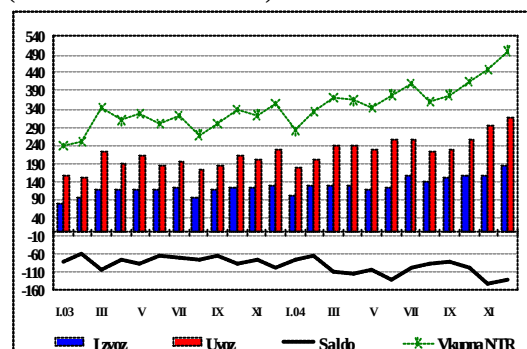
III. Nadvore { notrgovski i devizni dvi`ewa vo Republika Makedonija

Vo dekemvri 2004 godina nadvore { notrgovska ta razmena⁷ na Republika Makedonija iznesuwa e 500 milioni SAD dolari, to pretstavuwa mese~en porast od 51,4 milioni SAD dolari (ili za 11,4%). Vakvata mese~na dinamika na razmenata so stranstvo se dol`i na visokiot porast na dvete komponenti na razmenata, koi ostvariya istoriski najvisoki mese~ni iznosi. Imeno, vo dekemvri e ostvaren izvoz na stoki vo vrednost od 185,2 miliona SAD dolari, to pretstavuwa mese~en porast od 31,2 miliona SAD dolari, ili za 20,3%, to glavno se dol`i na zgolemiot izvoz na tutun (mese~en porast od 13,2 miliona SAD dolari), obleka, pijalaci, i na `elezo i `elik (mese~en porast od 5,2 miliona SAD dolari, 4,7 milioni SAD dolari i 3,5 milioni SAD dolari, soodvetno). Istovremeno be e realiziran uvoz na stoki vo vrednost od 314,8 milioni SAD dolari, koj na mese~na osnova e povisok za 20,2 miliona SAD dolari (ili za 6,8%), glavno zaradi zgolemiot uvoz na vozila⁸ i na `elezo i `elik (mese~en porast od 15,2 milioni SAD dolari i 10,7 milioni SAD dolari, soodvetno). Pointenzivniot porast na izvozot vo odnos na uvozot na stoki

determinira mese~en pad na trgovskiot deficit od 11 milioni SAD dolari, taka to vo dekemvri toj iznesuwa e 129,7 milioni SAD dolari.

Grafikon 12

Nadvore { notrgovska razmena na RM (vo milioni SAD dolari)

Na godi { na osnova (dekemvri 2004 godina / dekemvri 2003 godina), nadvore { notrgovskata razmena e povisoka za 40,8%, dodeka vo periodot januari-dekemvri 2004 godina, vo odnos na istiot period od prethodnata godina, e registriran porast od 24,6% (to se dol`i na istovremeniot porast na izvozot i uvozot na stoki za 22,4% i 25,9%, soodvetno). Vo periodot januari-dekemvri 2004 godina, trgovskiot deficit iznesuwa 1.229,9 milioni SAD dolari, to pretstavuwa kumulativen porast za 290,6 milioni SAD dolari (ili za 30,9%), a stepenot na pokrienost na uvozot so izvoz e ponizok za 1,6 procentni poeni i iznesuwa 57,6%. Zgolemiot trgovski deficit vo 2004 godina se dol`i na zgolemuvaweto na uvozot na mineralni

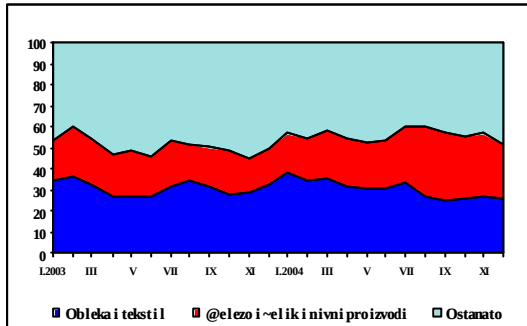
⁷Prethodni podatoci na Dr`avniot zavod za statistika na Republika Makedonija. Izvozot na stoki e prika`an na f.o.b. osnova, dodeka uvozot na stoki e prika`an na c.i.f. osnova.

⁸Vo dekemvri 2004 godina e realiziran uvoz na vozila vo vrednost od 31,4 milioni SAD dolari (mese~en porast od 93%), glavno determiniran od najavata na Vladata na Republika Makedonija za povtorno voveduvawe akciza za uvezeni vozila po~nuvaj i od 01.01.2005 godina.

goriva⁹, vozila¹⁰ i `elezo i `elik¹¹, koi imaat zna~ajno u~estvo vo strukturata na uvozot (vkupno u~estvo od 30,1%). Od druga strana, vo periodot januari-dekembri 2004 godina dominantno u~estvo vo strukturata na izvozot imaat proizvodi od tekstilnata i `eli~nata industrija (vkupno u~estvo od 55,8%).

Grafikon 13

Izvoz na stoki po grupi proizvodi
(u~estvo vo vkupniot izvoz)

Dominantno u~estvo vo vkupnata nadvore{notrgovska razmena vo periodot januari-dekembri 2004 godina imaat Germanija, Srbija i Crna Gora i Grcija, koe{to iznesuva 38,9%. Vo ramkite na desette najzna~ajni trgovski partneri, pozitivno saldo vo razmenata e ostvareno so Srbija i Crna Gora (104,3 milioni SAD dolari), Hrvatska (14,9 milioni SAD dolari) i so Francija (9,8 milioni SAD dolari), dodeka najvisok trgovski deficit e realiziran vo razmenata so Rusija (231,8 milioni SAD dolari), Bugarija (157,3 milioni SAD dolari) i so Slovenija (113,1 milion SAD dolari). Od ostanatite zemji,

⁹ Vo periodot januari-dekembri 2004 godina e izvr{en uvoz na mineralni goriva vo iznos od 377,4 milioni SAD dolari, {to pretstavuva porast za 16,8% vo odnos na 2003 godina. Porastot se dol`i na zgolemenite ceni na naftata i naftenite derivati (vo soglasnost so dvi`eweto na cenata na naftata na svetskite pazari), a delumno e iniciran od zgolemenata potro{uva~ka na koks.

¹⁰ Vo 2004 godina e realiziran uvoz na vozila vo iznos od 187,6 milioni SAD dolari (porast od 79,1% vo odnos na 2003 godina), {to se dol`i na namalenite carinski dawa~ki i ukinatata akciza, kako i na najavata na Vladata na Republika Makedonija za povtorno воведување akciza od 01.01.2005 godina.

¹¹ Vo 2004 godina e realiziran uvoz na `elezo i `elik i nivni proizvodi vo iznos od 349,2 miliona SAD dolari (kumulativen porast za 3,1 pat vo odnos na prethodnata godina) {to se dol`i na intenziviranata aktivnost na eden metalur{ki kapacitet koj otpo~na so rabota vo maj ovaa godina.

visok trgovski deficit e realiziran vo razmenata so Romanija (111,2 miliona SAD dolari), pred s~ zaradi visokiot uvoz na `elezo i `elik.

Vkupniot promet na devizniot pazar vo dekembri iznesuva{e 411 milioni SAD dolari, {to pretstavuva mese~en porast od 26,3 milioni SAD dolari, ili za 6,8%. Vakvata mese~na promena, glavno e determinirana od zgolemeniot promet na devizi vo transakciite pome|u bankite i pretprijatijata. Pritoa, vo odnos na prethodniot mesec e registrirana zgolemena ponuda na devizi od strana na pretprijatijata, a pobaruva~kata se zadr`a na minatomese~noto nivo, {to rezultira so namaluvawe na neto - prodabite na devizi od strana na bankite. Vo uslovi na povisoka ponuda od pobaruva~ka za devizi na devizniot pazar, NBRM realizira visok neto - otkup na devizi. Na krajot na dekembri, na devizniot pazar se razmenuvaa 61,31 denar za edno evro, {to pretstavuva blaga apresijacija na denarot vo odnos na evroto od 0,3% sporedeno so prethodniot mesec, koga se razmenuvaa 61,51 denar za edno evro. Vo odnos na amerikanskiot dolar, denarot apresira za 2,9%, taka {to na krajot na dekembri se razmenuvaa 45,07 denari za eden amerikanski dolar, nasproti 46,43 denari za eden amerikanski dolar, kolku {to se razmenuvaa na krajot na prethodniot mesec. Analizirano na godi{na osnova, denarot apresira vo odnos na amerikanskiot dolar za 8,1%.

Vkupniot promet na menuva~kiot pazar vo dekembri 2004 godina iznesuva{e 141 milion SAD dolari, {to pretstavuva mese~en porast od 12,6 milioni SAD dolari (ili za 9,8%), pri istovremen porast na ponudata i pobaruva~kata na devizi. Pritoa, ponudata ja nadmina pobaruva~kata na devizi i be{e realiziran neto - otkup od 33,7 milioni SAD dolari, {to e na nivoto od prethodniot mesec. Na menuva~kiot pazar vo dekembri, za edno evro vo prosek se razmenuvaa 61,64 denari, {to e re~isi nepromenet soodnos vo sporedba so prethodniot mesec. Vo odnos na amerikanskiot dolar¹², denarot zabele`a mese~na apresijacija od 3%, taka {to za eden dolar vo prosek se razmenuvaa 45,31 denar. Na godi{na osnova vrednosta na denarot vo odnos na amerikanskiot dolar na menuva~kiot pazar apresira za 8%.

¹² Podatokot za kursot na amerikanskiot dolar e prezemen od kursnata lista za menuva~ko rabotewe na NBRM.

Bruto deviznite rezervi na NBRM dostignaa nivo od 985,7 milioni SAD dolari, { to pretstavuva mesečen porast od 45,9 milioni SAD dolari. Glavni determinanti na porastot na bruto deviznite rezervi vo dekemvri se visokiot neto - otkup na devizni sredstva od strana na NBRM na devizniot pazar, sredstvata od EBOR za pretpriyatizacija na ESM i visokite pozitivni kursni razliki (so po 11,9 milioni SAD dolari), kako i prilivite vrz osnova na kamata. Vo uslovi na istovremeno zgolemuвање na deviznite depoziti na pretpriyatijata i na naselenieto, vkupnite devizni sredstva kaj bankite ostvarija mesečen porast od 36,1 milion SAD dolari, dostignuvaj}i nivo od 919 milioni SAD dolari.

*Nadvore{niot dolg na Republika Makedonija vrz osnova na dolgoro~ni krediti i zaemi*¹³, na krajot na dekemvri iznesuva{e 1.957,6 milioni SAD dolari, { to pretstavuva porast na mesečna osnova od 41,5 milioni SAD dolari. Porastot vo najgolem del (65,4%) proizleguva od pozitivnite kursni razliki, determinirani od namaluvaweto na vrednosta na dolarot vo odnos na evroto¹⁴ i drugite valuti, no i od pogolemiot iznos na koristeni krediti vo odnos na platenite obvrski vrz osnova na glavnica.

¹³ Prethodni podatoci na NBRM.

¹⁴ Na krajot na dekemvri 2004 godina, soodnosot pome|u dolarot i evroto iznesuva 1 USD=0,7351 EUR, {to pretstavuva najnizok soodnos vo periodot juni 2001 godina -dekemvri 2004 godina.

Vo ovoj mesec vkupno bea koristeni sredstva vo iznos od 29,5 milioni SAD dolari i pritoa od oficijalnite kreditori bea povle~eni sredstva vo iznos od 20,5 milioni SAD dolari, od koi od multilateralnite kreditori 12,1 milion SAD dolari (4,3 milioni SAD dolari od EBOR, 2,5 milioni SAD dolari od MBOR), a od bilateralnite kreditori 8,4 milioni SAD dolari. Od privatnite kreditori bea povle~eni sredstva vo iznos od 9 milioni SAD dolari, glavno od banki i finansiski institucii. Vo dekemvri se sklu~eni novi krediti vo iznos od 64,6 milioni SAD dolari i toa so multilateralnite kreditori vo iznos od 34 milioni SAD dolari (koi vo celost poteknuvaat od EBOR), a so privatnite kreditori vo iznos od 30,6 milioni SAD dolari (pogolem del se odnesuvaat na kreditori od nefinansiskiot privaten sektor). Vo dekemvri se plateni obvrski vo vkupen iznos od 19,2 miliona SAD dolari (otplatite vrz osnova na glavnica iznesuvaa 15,8 milioni SAD dolari, a vrz osnova na kamata 3,3 milioni SAD dolari) i bele`at mesečen porast od 7,6 milioni SAD dolari, pred s¢ poradi pogolemiot iznos na plateni obvrski prema privatnite kreditori. Pritoa, prema ovie kreditori se plateni obvrski vo iznos od 10,9 milioni SAD dolari, od koi najgolem del kon bankite i finansiskite institucii (10,2 miliona SAD dolari). Sprema oficijalnite kreditori bea plateni sredstva vo iznos od 8,2 miliona SAD dolari, od koi 5,4 milioni SAD dolari kon multilateralnite kreditori i 2,9 milioni SAD dolari kon bilateralnite kreditori.

Prilog br.1**Ekonomski dvigalovi u Republici Makedoniji****Tabela 1**

Troškovi na život i cene na malo

	XII.2004 XI.2004	XII.2004 XII.2003	I-XII.2004 I-XII.2003
	vo %		
Troškovi na život	-0,7	-1,9	-0,4
Ishrana	-0,5	-4,9	-3,1
Tutun i pijalaci	-0,1	-0,4	1,1
Obleka i obuvki	0,0	-0,1	0,9
Domuvawe	-0,5	0,5	2,2
Stan (stanarina, voda, uslugi)	0,0	-0,8	-0,3
Ogrev i osvetlenie	-0,9	0,6	3
Higiena i zdravje	0,5	-2,9	0,4
Kultura i razonoda	0,6	-0,1	1,3
Soobra}ajni sredstva i uslugi	-3,0	4,2	4,0
<i>Stoki</i>	<i>-0,8</i>	<i>-2,8</i>	<i>-1,1</i>
<i>Uslugi</i>	<i>0,1</i>	<i>2,7</i>	<i>3,3</i>
Ceni na malo	-1,2	-0,1	0,9
Zemjodelski proizvodi	0,4	-6,1	-2,4
Neprehranbeni industriski proizvodi	-2,7	0,6	2,1
Industrisko - prehranbeni proizvodi	-0,7	-4,3	-3,9
Pijalaci	-0,1	-3,1	-1,7
<i>Stoki</i>	<i>-1,9</i>	<i>-1,4</i>	<i>0,0</i>
<i>Uslugi</i>	<i>0,1</i>	<i>2,4</i>	<i>2,5</i>

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 2

Ceni na proizvođači na industrijski proizvodi

	XII.2004 XI.2004	XII.2004 XII.2003	I-XII.2004 I-XII.2003
	vo %		
Ceni na proizvođači na industrijski proizvodi	-1,5	1,3	0,9
Energija	-6,4	3,3	1,3
Intermedijarni proizvodi, osven energija	-0,1	3,8	4,6
Kapitalni proizvodi	0,0	-0,4	-0,5
Trajni proizvodi za široka potrošnja	1,1	3,2	0,5
Netrajni proizvodi za široka potrošnja	0,0	-3,0	-3,3
<i>Vadewe rudi i kamen</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,5</i>
<i>Prerabot uvažka indus trija</i>	<i>-1,8</i>	<i>1,5</i>	<i>1,1</i>
Proizvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijalaci	-0,1	-4,0	-3,9
Proizvodstvo na tutunski proizvodi	0,0	0,0	0,0
Proizvodstvo na tekstilni tkanini	0,0	-1,5	-1,1
Proizvodstvo na predmeti za obleka; dorabotka i boewe krzno	0,0	0,0	0,0
Proizvodstvo na koks, derivati na nafta i nuklearno gorivo	-16,0	9,9	3,5
Proizvodstvo na hemikalii i hemiski proizvodi	0,0	0,0	0,0
Proizvodstvo na proizvodi od drugi nemetalni minerali	0,0	-0,2	-0,3
Proizvodstvo na osnovni metali	0,0	0,0	1,4
Proizvodstvo na električni mašini i aparati	0,0	15,1	18,8
<i>Snabduvawe so električna energija, gas i voda</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

Izvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 3

Industrijsko proizvodstvo vo Republika Makedonija

	struktura vo %	XII.2004 XI.2004	XII.2004 XII.2003	I-XII.2004 I-XII.2003
		vo %		
Vkupno	100,0	14,7	23,0	-12,7
Energija		10,2	-32,3	-19,7
Intermedijarni proizvodi, osven energija		8,7	61,2	-22,2
Kapitalni proizvodi		18,4	-51,0	-37,3
Trajni proizvodi za široka potrošnja		37,8	3,1 pati	-23,6
Netrajni proizvodi za široka potrošnja		20,2	46,8	6,6
Vadewe rudi i kamen	3,2	-25,9	-26,3	-66,0
Prerabotuvana industrija	89,9	15,2	26,5	-11,6
Proizvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijalaci	24,9	25,5	29,4	-12,4
Proizvodstvo na tutunski proizvodi	5,0	11,4	0,3	-11,6
Proizvodstvo na tekstilni tkanini	4,3	61,1	-10,1	-26,8
Proizvodstvo na predmeti za obleka; dorabotka i bove krzno	4,5	12,8	2,4 pati	71,7
Proizvodstvo na koks, derivati na nafta i nuklearno gorivo	7,0	2,7	-57,3	-38,4
Proizvodstvo na hemikalii i hemiski proizvodi	7,2	5,6	-11,0	-25,6
Proizvodstvo na proizvodi od drugi nemetalni minerali	4,6	2,2	8,0	-14,5
Proizvodstvo na osnovni metali	16,4	3,4	4,7 pati	-3,7
Proizvodstvo na električni mašini i aparati	4,0	51,1	8,9	-42,1
Snabduvawe so elektrina energija, gas i voda	6,9	15,0	4,2	-3,1

Izvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 4

Prosečna neto-plata

	XI.2004*	I-XI.2004*	XI.2004 X.2004	XI.2004 XI.2003	I-XI.2004 I-XI.2003
	vo denari	vo denari	vo %		
Nominalna prosečna neto-plata po rabotnik	12.293	12.272	-2,5	3,5	3,9
Trošoci na život			0,5	-0,8	-0,3
Realna prosečna neto-plata po rabotnik			-3,0	4,3	4,2
Nominalna prosečna neto-plata po sektori:					
Zemjodelstvo	11.513	9.884	11,2	48,3	15,1
Industrija	12.561	12.250	-0,8	7,4	3,8
Uslugi	14.083	13.950	-1,0	4,3	3,3

*Posleden raspoložljiv podatok

Izvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 5

Centralen buxet na Republika Makedonija

	dekemvri 2004			januari-dekemvri 2004		
	iznos vo milioni denari	mesečna promena vo %	struktura vo %	iznos vo milioni denari	kumulativna promena (2004/2003) vo %	struktura vo %
Vkupni buxetski prihodi	5.456	18,8	100,0	56.982	5,8	100,0
<i>Dano~ni prihodi:</i>	5.015	14,0	91,9	52.526	6,8	92,2
- personalen danok na dohod	899	46,4	16,5	7.707	2,7	13,5
- danok od dobivka	100	-22,5	1,8	2.361	-27,8	4,1
- danok na dodadena vrednost	2.593	18,9	47,5	25.757	21,6	45,2
- akcizi	742	-16,3	13,6	10.335	-2,2	18,1
- carini	636	18,7	11,7	5.815	-5,3	10,2
- ostanati danoci	44	-15,4	0,8	548	15,1	1,0
<i>Nedano~ni prihodi:</i>	382	2,5 pati	7,0	3.844	-4,9	6,7
- profit od javni i finansiski institucii	75	-	1,4	1.595	-11,7	2,8
- administrativni taksi i nadomestoci	142	9,2	2,6	1.463	6,9	2,6
- ostanati administrativni taksi	25	31,6	0,5	257	-30,5	0,5
- ostanati nedano~ni prihodi	140	46,7 pati	2,6	529	6,9	0,9
<i>Kapitalni prihodi</i>	59	40,5	1,1	600	8,1	1,1
Vkupni buxetski rashodi	5.853	13,8	100,0	56.611	0,3	100,0
<i>Tekovni tro{oci</i>	4.974	5,9	85,0	51.726	1,5	91,4
- plati i naemnini	1.813	1,7	31,0	20.944	3,5	37,0
- stoki i uslugi	680	-14,5	11,6	6.832	-1,2	12,1
- transferi	2.331	11,8	39,8	21.840	3,5	38,6
- kamati	151	4,4 pati	2,6	2.052	-16,0	3,6
<i>Kapitalni tro{oci</i>	879	97,1	15,0	4.886	-3,0	8,6
Buxet sko saldo	-397			371		
Finansirawe	397			-371		
<i>Prilivi</i>	735			6.761		
<i>Odlivi</i>	338			7.132		

Izvor: Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija.

Tabela 6

Vkupni prihodi i rashodi na fondovite

	dekemvri 2004 godina				januari-dekemvri 2004 godina			
	Vkupni prihodi		Vkupni rashodi		Vkupni prihodi		Vkupni rashodi	
	iznos	mesečna promena vo %	iznos	mesečna promena vo %	iznos	kumulativna promena %	iznos	kumulativna promena %
Socijalni fondovi	5.259	20,1	4.641	3,6	51.325	4,5	51.178	5,2
- za penzisko i invalidsko osiguruvawe	2.957	19,0	2.835	13,6	28.983	2,8	29.132	5,0
- za zdravstveno osiguruvawe	1.687	30,1	1.223	-12,6	14.886	1,3	14.722	0,3
- za vrabotuvawe	615	3,0	583	-0,3	7.456	19,5	7.324	17,9
Fond za pat i { t a	182	-35,2	440	44,7	3.299	-10,1	3.889	6,2

Izvor: Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija.

Monetarni devizi i banka vo Republika Makedonija**Tabela 7**
Primarni pari

Primarni pari	31.12.2004	mesečna promena		godišna promena	
	godina	vo mil. denari	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %
Primarni pari	17.745	1.576	9,7	-507	-2,8
Gotovi pari vo optek	14.162	1.169	9,0	-15	-0,1
Likvidni sredstva na bankite	3.583	407	12,8	-492	-12,1

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 8
Kreiranje i povlekuвање likvidnost

31.12.2004	
mesečna promena	
	vo mil. denari
Likvidnost na bankite	407
Kreiranje likvidnost	1.764
1. Neto devizna aktiva	836
2. Neto domačna aktiva	927
3. Ostanato	1
Povlekuвање likvidnost	-1.357
1. Blagajnički zapisi na NBRM	-188
2. Gotovi pari vo optek	-1.169

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 9
Aukcii na državni zapisi

Datum na održavanje	Ponuda	Pobaruvačka	Realizacija	Ponderirana kamatna stopa
	iznosi vo milioni denari			vo %
Državni zapisi so rok na dostasuvawe od 3 meseci				
07.12.2004	300	583	300	9,33
21.12.2004	350	292	292	9,11
Državni zapisi so rok na dostasuvawe od 6 meseci				
07.12.2004	50	26	26	10,38

Izvor: Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija.

Tabela 10
Monetaren agregat M1

	31.12.2004	mese~na promena		godi { na promena	
	godina				
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Pari~na masa M1	27.550	1.621	6,3	277	1,0
Gotovi pari vo optek	14.162	1.169	9,0	-15	-0,1
Depozitni pari	13.388	452	3,5	292	2,2
- Depozitni pari na naselenie	2.710	-175	-6,1	-2	-0,1
- Depozitni pari na pretprijatija	8.988	794	9,7	481	5,7

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 11
Po { iroki monetarni agregati

	31.12.2004	mese~na promena		godi { na promena	
	godina				
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Monetaren agregat M1	27.550	1.621	6,3	277	1,0
Kratkoro~ni denarski depoziti	20.483	563	2,8	4.915	31,6
Monetaren agregat M2 - denarski del	48.033	2.184	4,8	5.192	12,1
Kratkoro~ni devizni depoziti	40.808	689	1,7	7.621	23,0
Monetaren agregat M2	88.841	2.873	3,3	12.813	16,9
Nemonetarni depoziti	5.061	158	3,2	276	5,8
- denarski	3.360	122	3,8	-137	-3,9
- devizni	1.701	36	2,2	413	32,1
Monetaren agregat M4	93.902	3.031	3,3	13.089	16,2

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 12
Vкупni depoziti na nedr`avniot sektor

	31.12.2004	mese~na promena		godi { na promena		struktura
	godina					
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %	vo %
Vкупni depoziti	66.352	1.410	2,2	12.812	23,9	100,0
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	61.291	1.252	2,1	12.536	25,7	92,4
- dolgoro~ni	5.061	158	3,2	276	5,8	7,6
2. Spored valuta						
- denarski	23.843	685	3,0	4.778	25,1	35,9
- devizni	42.509	725	1,7	8.034	23,3	64,1

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 13

Depoziti na naselenie i pretprijatija

	struktura vo %	31.12.2004 godina	mesečna promena		godina promena	
		vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Vkupni depoziti na naselenieto	100,0	44.437	820	1,9	6.792	18,0
1. Spored ročnost						
- kratkoročni	93,6	41.582	661	1,6	6.834	19,7
- dolgoročni	6,4	2.855	159	5,9	-42	-1,4
2. Spored valuta						
- denarski	26,7	11.881	57	0,5	1.724	17,0
- devizni	73,3	32.556	763	2,4	5.068	18,4
Vkupni depoziti na pretprijatija	100,0	20.206	516	2,6	5.929	41,5
1. Spored ročnost						
- kratkoročni	94,5	19.085	547	3,0	5.592	41,4
- dolgoročni	5,5	1.121	-31	-2,7	337	43,0
2. Spored valuta						
- denarski	52,1	10.537	624	6,3	3.096	41,6
- devizni	47,9	9.669	-108	-1,1	2.833	41,4

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 14

Plasmani na bankite

	31.12.2004 godina	mesečna promena		godina promena	
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Vkupni plasmani	62.272	1.168	1,9	11.944	23,7
<i>Denarski plasmani</i>	50.925	-252	-0,5	7.844	18,2
<i>od toa:</i>					
- naselenie	14.917	492	3,4	5.533	59,0
- pretprijatija	30.797	-724	-2,3	1.664	5,7
<i>Devizni plasmani</i>	11.347	1.420	14,3	4.100	56,6
<i>od toa:</i>					
- naselenie	359	26	7,8	338	17,1 pati
- pretprijatija	10.884	1.403	14,8	3.844	54,6

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 15

Ročna i sektorska struktura na denarske i na devizne plasmani

	31.12.2004 godina	mesečna promena	godina na promena
	(vo %)	(vo procentni poeni)	
Denarski plasmani	100,0		
ročna struktura			
- kratkoročni	55,5	-1,3	-7,6
- dolgoročni	44,5	1,3	7,6
sektorska struktura			
- pretprijatija	67,3	-1,2	-8,3
- naselenie	32,6	1,2	8,3
- ostanato	0,1	0,0	0,0
Devizni plasmani	100,0		
ročna struktura			
- kratkoročni	38,4	-0,6	-6,2
- dolgoročni	61,6	0,6	6,2
sektorska struktura			
- pretprijatija	95,9	0,4	-1,2
- naselenie	3,2	-0,2	2,9
- ostanato	0,9	-0,2	-1,7

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 16

Kamatni stapki

	dekemvri 2004 godina	mesečna promena	godina na promena
	vo %	vo procentni poeni	
Kamatna stapka na aukcije na blagajnički zapisi (28 dena)	10,00	0,0	3,8
Prosečna ponderirana kamatna stapka na pazarot na pari	8,03	0,6	2,2
Ponderirani aktivni kamatni stapki na bankite	11,99	0,0	-2,5
Ponderirani pasivni kamatni stapki na bankite	6,52	0,0	-0,2

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija i Pazar na pari i kratkoročni hartii od vrednost.

Finansiski pazar i vo Republika Makedonija**Tabela 17**

Izveštaj za berzanskoto trgovawe vo dekemvri 2004 godina

Opis na hartii od vrednost	Broj na transakcii	Vrednost (vo denari)	Broj na trgovani hartii od vrednost	Broj na denovi na trgovawe
Oficijalen pazar				
<i>Oficijalen pazar - obi~ni akcii</i>				
„Alkaloid“ Skopje	211	36.675.670	18.806	17
„Makpetrol“ Skopje	51	5.866.058	470	15
„Topli fikacija“ Skopje	50	6.146.435	4.072	14
„Komercijalna banka“ Skopje	63	14.620.709	3.260	14
„Stopanska banka“ Bitola	36	9.538.010	3.583	13
„Tetovska banka“ Tetovo	1	25.455.600	21.213	1
Ostanato	400	25.108.061	87.847	104
<i>Oficijalen pazar - prioritetni akcii</i>				
„Komercijalna banka“ Skopje	17	809.987	899	9
„Stopanska banka“ Bitola	1	15.000	5	1
„Tetovska banka“ kumulativna Tetovo	1	26.035	41	1
„Teteks kreditna banka“ Skopje	1	585	5	1
<i>Oficijalen pazar - obvrznici</i>				
R.Makedonija - devizni vlogovi	315	18.298.876	399.769	18
R.Makedonija - denacionalizacija 01	6	1.304.844	31.157	2
R.Makedonija - denacionalizacija 02	79	78.171.421	1.893.374	16
R.Makedonija - denacionalizacija 03	413	49.081.895	1.183.657	18
Vkupno: Oficijalen pazar	1.645	271.119.186	3.648.158	
Neoficijalen pazar				
<i>Pazar na javno poseduvani društva - obi~ni akcii</i>				
„Rudnici Bawani“ Skopje	8	424.500	849	5
„Gradski trgovski centar“ Skopje	5	712.050	393	4
„Lihnida“ Ohrid	2	427.425	695	1
„Tutunska banka“ Skopje	3	949.800	481	3
Ostanato	15	1.157.362	1.882	8
<i>Pazar na javno poseduvani društva - prioritetni akcii</i>				
„Stopanska banka“ Skopje	1	896	8	1
„Tutunska banka“ Skopje	3	2.704.456	997	3
<i>Sloboden pazar - obi~ni akcii</i>				
„Univerzalna investiciona banka“ Skopje	3	4.473.000	8.946	1
„Evroteks“ Skopje	5	26.558.200	9.158	3
„Rudnik Demir Hisar“ s. Sopotnica	1	8.425.145	31.793	1
„Tabak osiguruvawe i reosiguruvawe“ Skopje	2	12.186.714	382	2
„Treska 30 Avgust“ Vinica	2	5.283.740	3.431	1
Ostanato	72	10.949.610	38.757	30
Vkupno: Neoficijalen pazar	122	74.252.898	97.772	
Dr`aven pazar				
Dr`ava-gotovinsko plaawe - obi~ni akcii	5	49.442.152		
Dr`ava-bezgotovinsko plaawe - obi~ni akcii	5	19.355.306		
Dr`ava-udeligo - gotovinsko plaawe	6	13.409.554		
Vkupno: Dr`aven pazar	16	82.207.012		
Blok-transakcii				
<i>Oficijalen pazar - obi~ni akcii</i>				
„Komercijalna banka“ Skopje		5.002.320	1.097	
„Topli fikacija“ Skopje		115.500.000	70.000	
„Teteks kreditna banka“ Skopje		5.210.000	5.210	
„Invest banka“ Skopje		5.441.460	2.038	
„Komercijalna banka“ Skopje		15.840.000	4.400	
<i>Javno poseduvani društva - obi~ni akcii</i>				
„TK Boro P.-Papu~ar“ Kumanovo		64.233.055	282.965	
„Fustelarko borec“ Bitola		7.030.720	5.080	
„Fustelarko borec“ Bitola		5.000.392	3.613	
„Tutunska banka“ Skopje		11.704.246	4.058	
Vkupno: Blok-transakcii	9	234.962.193	378.461	
Vkupno: Site pazari	1.792	662.541.289		

Izvor: Makedonska berza na dolgoro~ni hartii od vrednost.

Nadvore { notrgovski i devizni dvi`ewa vo Republika Makedonija**Tabela 18**

Nadvore { notrgovska razmena na Republika Makedonija
(vo milioni SAD dolari)

	XII.2004	I-XII.2004	XII.2004 XI.2004		XII.2004 XII.2003		I-XII.2004 I-XII.2003	
	iznos		iznos	%	iznos	%	iznos	%
Vkupna razmena	500,0	4.576,9	51,4	11,4	144,8	40,8	903,6	24,6
Izvoz	185,2	1.673,5	31,2	20,3	56,4	43,8	306,5	22,4
Uvoz	314,8	2.903,4	20,2	6,8	88,4	39,0	597,1	25,9
Saldo	-129,7	-1.229,9	11,0	-7,8	-32,0	32,7	-290,6	30,9

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 19

Deset najgolemi trgovski partneri na Republika Makedonija vo periodot januari-dekemvri
2004 godina

	Obem na stokovna razmena vo milioni SAD dolari		Izvoz vo milioni SAD dolari		Uvoz vo milioni SAD dolari		Pokrienos na uvozot so izvoz
	SAD dolari	U`estvo	SAD dolari	U`estvo	SAD dolari	U`estvo	
REPUBLIKA MAKEDONIJA	4.576,9	100,0	1.673,5	100,0	2.903,4	100,0	57,6
od toa:							
Germanija	681,2	14,9	315,6	18,9	365,6	12,6	86,3
Srbija i Crna Gora	590,7	12,9	347,5	20,8	243,2	8,4	142,9
Grcija	509,2	11,1	228,6	13,7	280,6	9,7	81,5
Italija	302,6	6,6	134,5	8,0	168,2	5,8	80,0
Rusija	271,2	5,9	19,7	1,2	251,5	8,7	7,8
Bugarija	260,3	5,7	51,5	3,1	208,8	7,2	24,7
Slovenija	167,5	3,7	27,2	1,6	140,3	4,8	19,4
Turcija	148,8	3,3	54,0	3,2	94,8	3,3	56,9
Hrvatska	145,4	3,2	80,2	4,8	65,3	2,2	122,8
Francija	144,8	3,2	77,3	4,6	67,5	2,3	114,6
Vkupno (10 najgolemi partneri)	3.221,9	70,4	1.336,0	79,8	1.885,8	65,0	70,8

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 20

Nadvore { notrgovska razmena na Republika Makedonija spored ekonomski grupacii na zemji

	Izvoz			Uvoz			Struktura	
	(mil. SAD dolari)		indeks	(mil. SAD dolari)		indeks	izvoz	uvoz
	I-XII.2003	I-XII.2004	I-XII.2004 I-XII.2003	I-XII.2003	I-XII.2004	I-XII.2004 I-XII.2003	(%)	(%)
VKUPNO	1.367,0	1.673,5	122,4	2.306,4	2.903,4	125,9	100,0	100,0
Razvieni zemji	883,3	1.086,4	123,0	1.220,6	1.619,4	132,7	64,9	55,8
EU	747,5	943,5	126,2	1.009,2	1.369,2	135,7	56,4	47,2
EFTA	19,5	6,8	35,0	29,0	46,5	160,2	0,4	1,6
Drugi razvieni zemji	116,3	136,1	117,0	182,3	203,8	111,8	8,1	7,0
Zemji od Centralna i Isto`na Evropa	68,6	103,1	150,3	518,7	684,2	131,9	6,2	23,6
Nerazvieni zemji	0,8	2,1	256,5	2,8	1,2	41,1	0,1	0,0
Zemji vo razvoj	27,6	13,2	47,9	137,1	215,3	157,0	0,8	7,4
Republiki od porane { na SFRJ	386,3	468,4	121,2	427,2	383,4	89,8	28,0	13,2
Ostanati zemji	0,3	0,2	78,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 21

Nadvore { en dolgoro~en dolg na Republika Makedonija, koristen kredit i plateni obvrski
(vo milioni SAD dolari)

	Sostojba na dolg		Koristen kredit		Plateni obvrski	
	30.11.2004	31.12.2004	XI-2004	XII-2004	XI-2004	XII-2004
Oficijalni kreditori	1.277,4	1.313,3	7,6	20,5	6,7	8,2
od toa:						
Multilateral	1.034,7	1.061,7	7,6	12,1	6,2	5,4
MMF	63,3	62,5	0,0	0,0	3,2	1,5
MBOR	219,4	223,6	0,7	2,5	1,1	2,8
MFK	8,1	9,2	0,0	1,0	0,0	0,0
MZR	382,6	388,1	0,7	1,2	0,1	0,3
E I B	141,4	148,0	1,3	2,9	0,3	0,0
EKF@P	8,1	8,3	0,0	0,0	0,0	0,2
Banka za razvoj pri Sovet na Evropa	22,4	23,0	3,9	0,0	0,1	0,1
EBOR	59,3	65,1	0,9	4,3	1,3	0,0
EU	119,2	122,4	0,0	0,0	0,0	0,4
MFRZ	10,4	10,7	0,1	0,2	0,0	0,0
Evropska agencija za rekonstrukcija	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Bilateral	242,7	251,6	0,0	8,4	0,5	2,9
Pariski klub (reprogramirawe 1995)	150,4	152,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nereprogramiran dolg	9,4	9,0	0,0	0,0	0,0	0,7
Pariski klub (reprogramirawe 2000)	9,4	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Novoskluzeni krediti	73,5	81,0	0,0	8,4	0,5	2,2
Privatni kreditori	638,7	644,4	7,4	9,0	4,9	10,9
od toa:						
Londonski klub	232,8	232,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostanati privatni kreditori	405,8	411,5	7,4	9,0	4,9	10,9
Banki i finansiski institucii	247,6	250,0	4,8	8,8	1,5	10,2
Nefinansiski privaten sektor	158,3	161,6	2,6	0,2	3,4	0,7
VKUPNO	1.916,1	1.957,6	15,0	29,5	11,6	19,2

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Bilans na Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 22

Bilans na sostojba na NBRM na 31.12.2004 godina
(vo milioni denari)

Aktiva	Iznos	Pasiva	Iznos
Devizni sredstva	44.637	Primarni pari	17.745
Pobaruwawa od javniot sektor	3.467	Instrumenti na NBRM	4.552
Pobaruwawa od banki i drugi finansiski organizacii	61	Ograni~eni depoziti	223
Ostanata aktiva	3.341	Devizni obvrski	2.862
		Depoziti na javen sektor	12.554
		Kapitalni smetki	7.154
		Ostanata pasiva	6.416
Vkupno	51.506	Vkupno	51.506

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

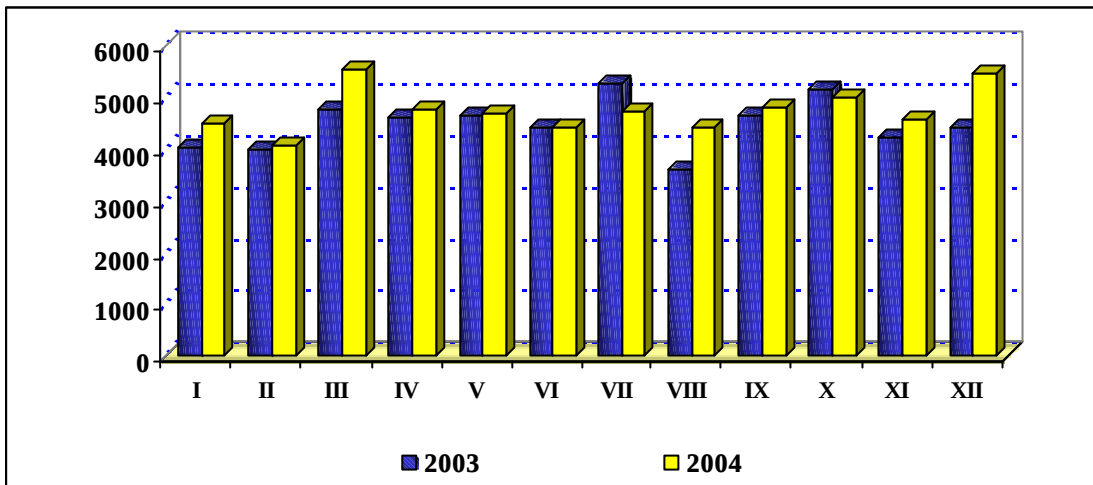

Prilog br.2

Ekonomski dvi`ewa vo Republika Makedonija

Grafikon 1

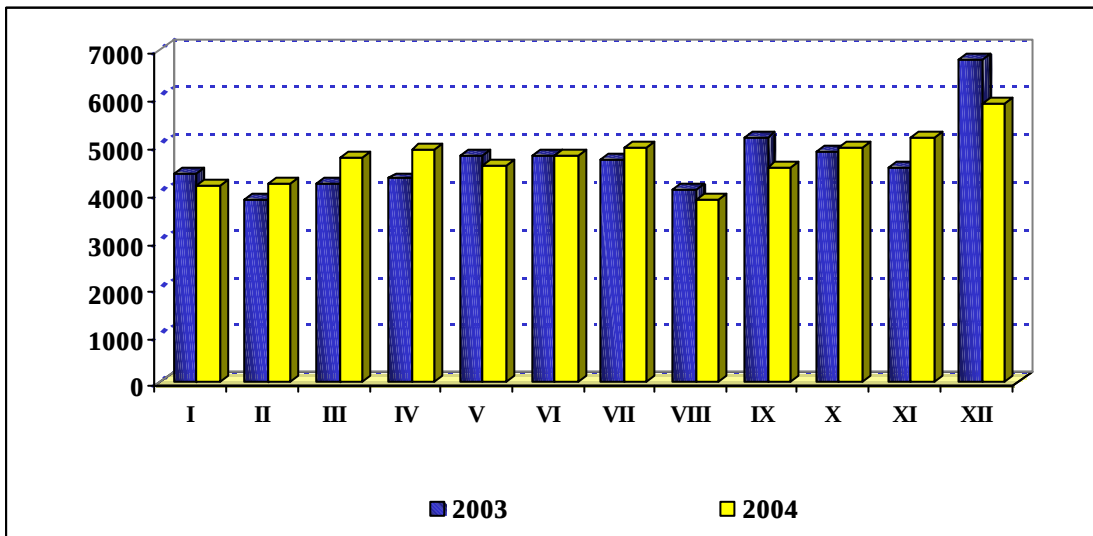
Vkupni prihodi na centralniot buxet
(vo milioni denari)

Izvor: Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija.

Grafikon 2

Vkupni rashodi na centralniot buxet
(vo milioni denari)

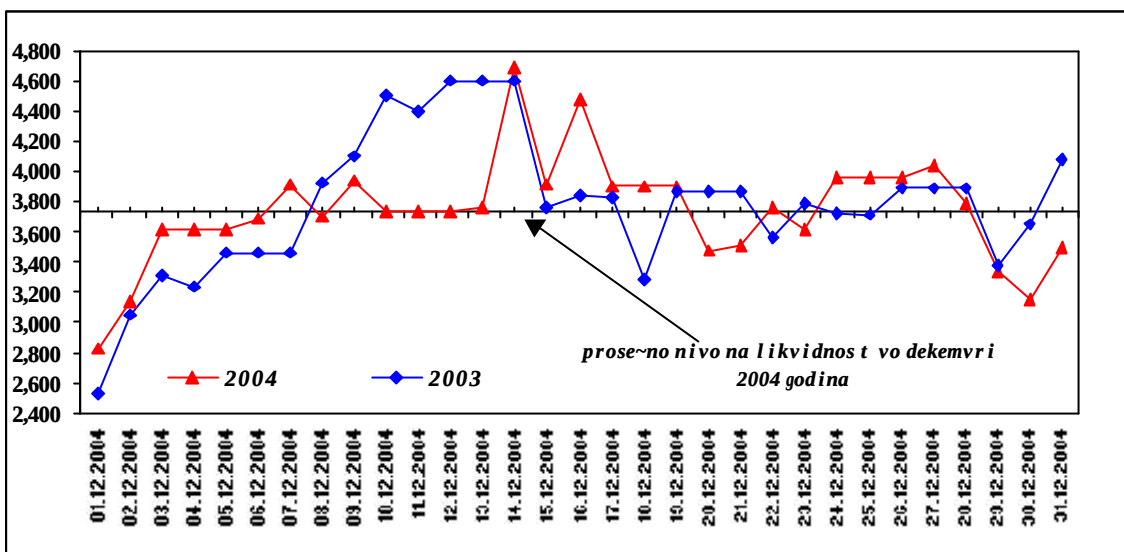
Izvor: Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija.

Monetarni dvi`ewa vo Republika Makedonija

Grafikon 3

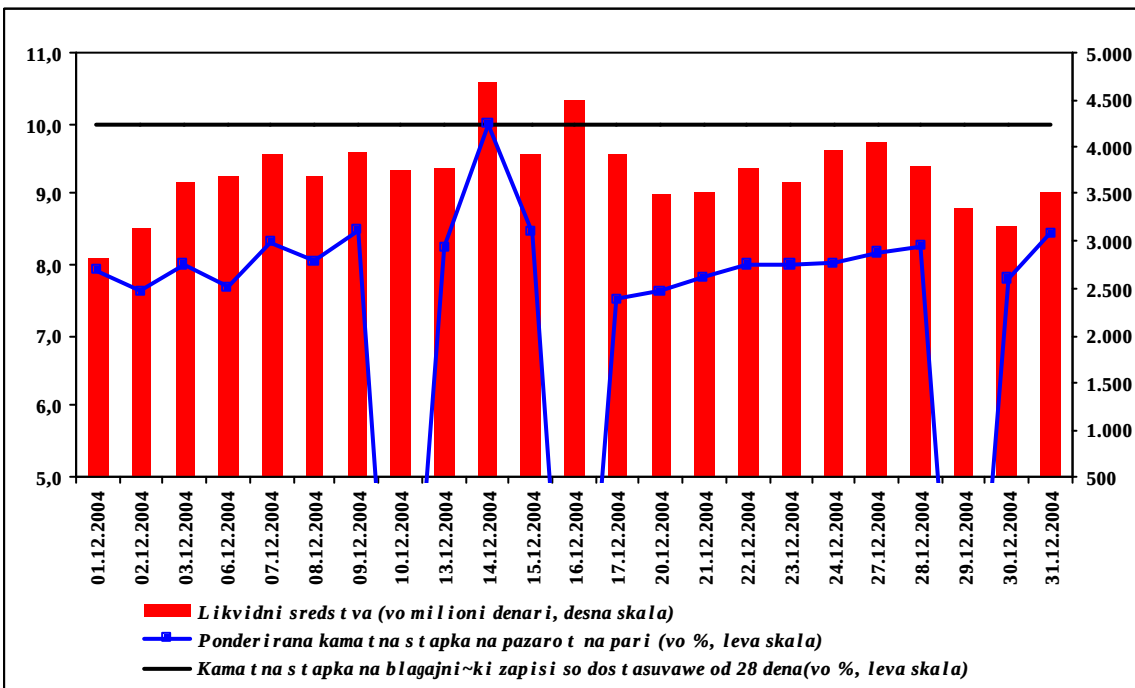
Dnevna dinamika na likvidnosta na bankite
(vo milioni denari)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 4

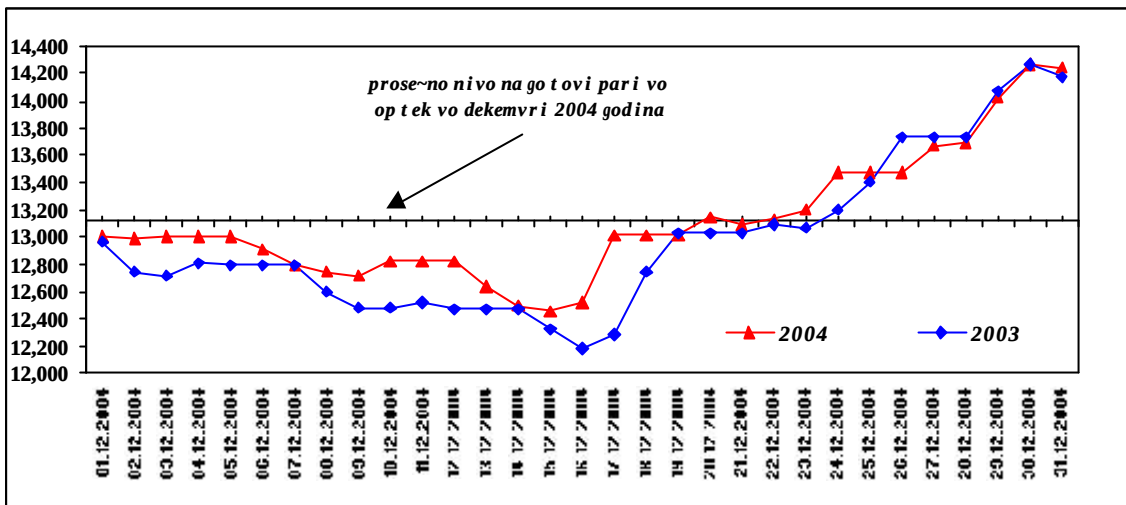
Dvi`ewa na kamatnite stapki na pazarot na pari, aukciite na blagajni`ki zapisi i likvidnite sredstva na bankite

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija i Pazar na pari i kratkoro`ni hartii od vrednost.

Grafikon 5

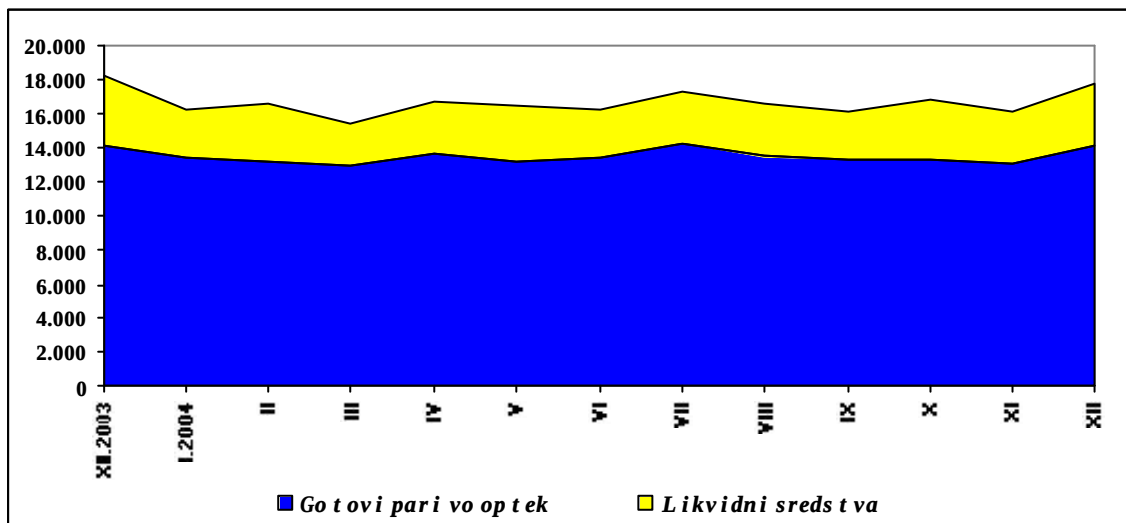
Dnevna dinamika na gotovite pari vo optek
(vo milioni denari)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 6

Primarni pari
(vo milioni denari, kraj na period)

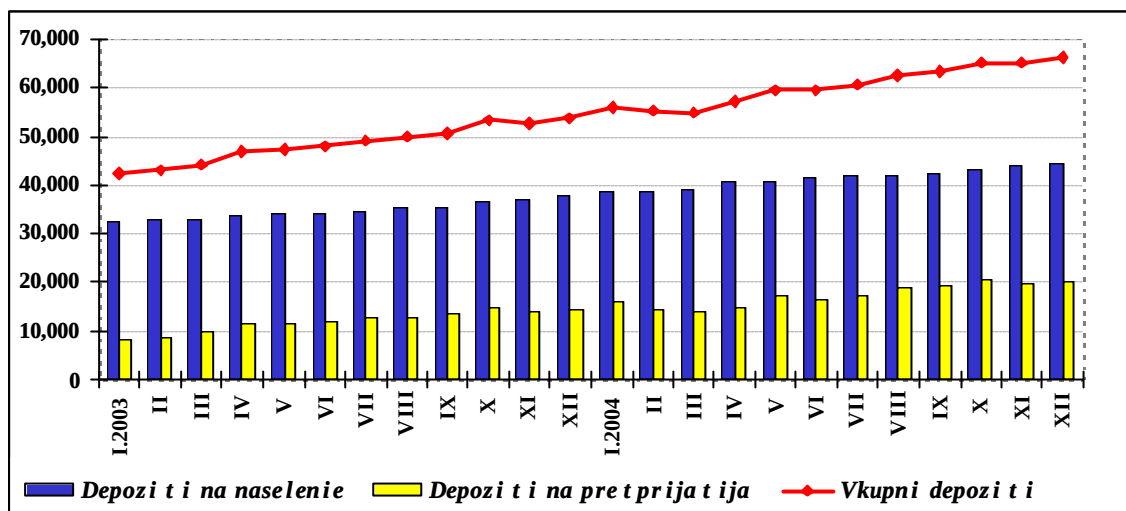

* Likvidnite sredstva na bankite ja opfaaat smetkata na bankite kaj NBRM i gotovinata vo blagajna na bankite.

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 7

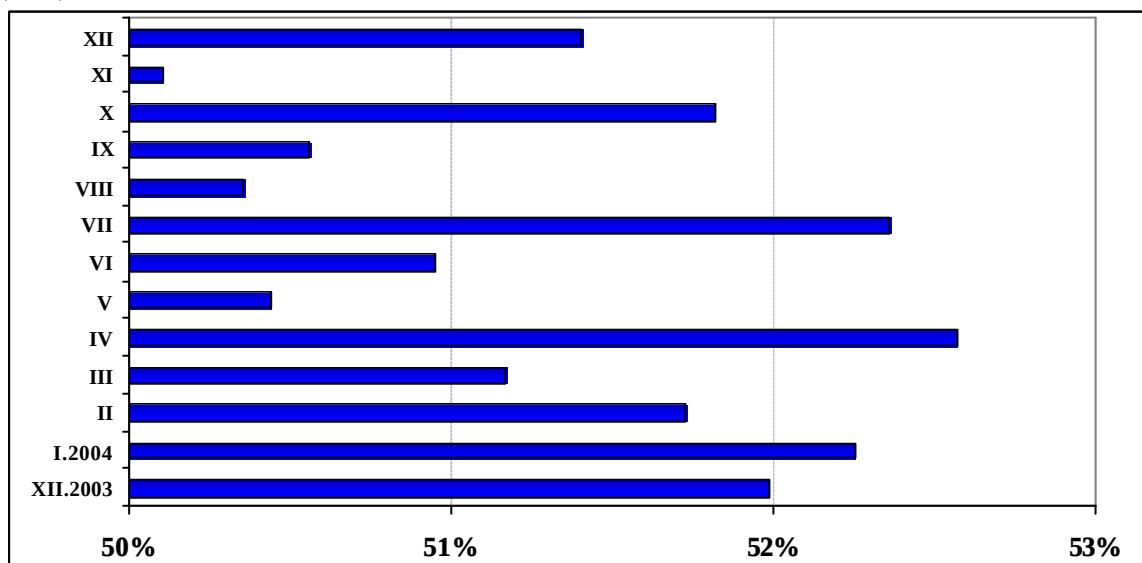
Depozitni pari na pretprijatijata i naselenieto
(vo milioni denari)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 8

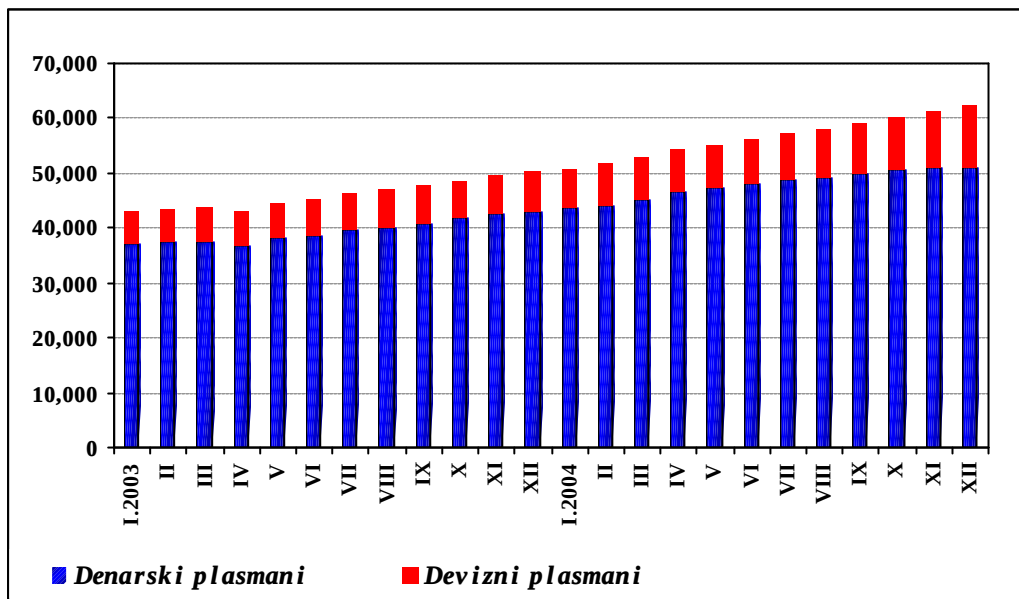
Učestvo na gotovite pari vo optek vo pari~nata masa M1
(vo %)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 9

Plasmani na bankite
(vo milioni denari)

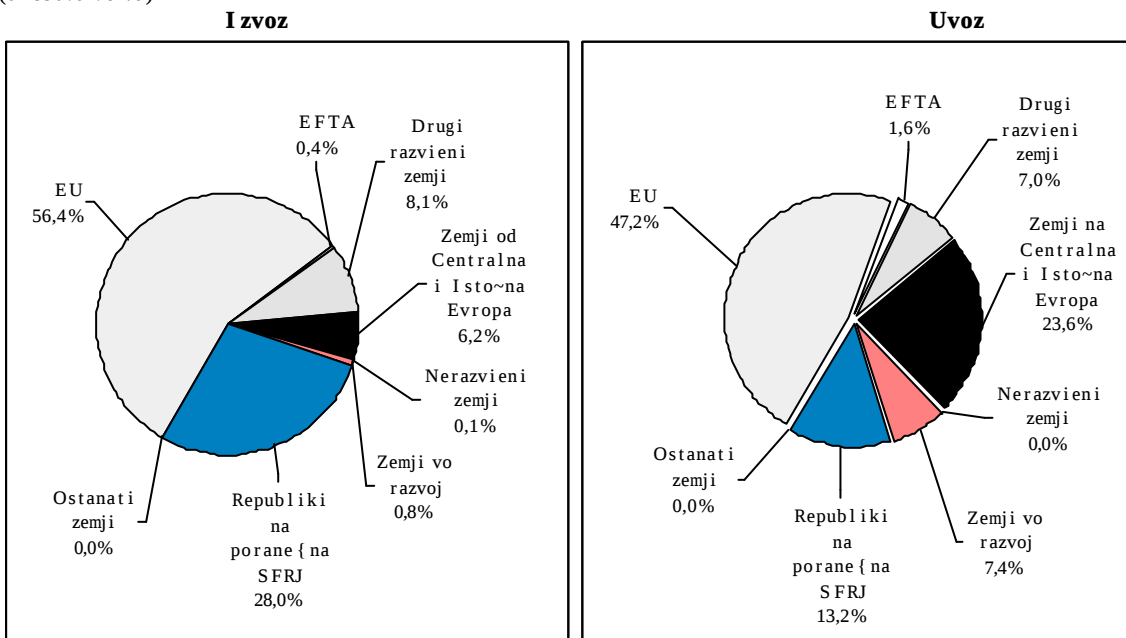

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Nadvore { notrgovski i devizni dvi `ewa vo Republika Makedonija

Grafikon 10

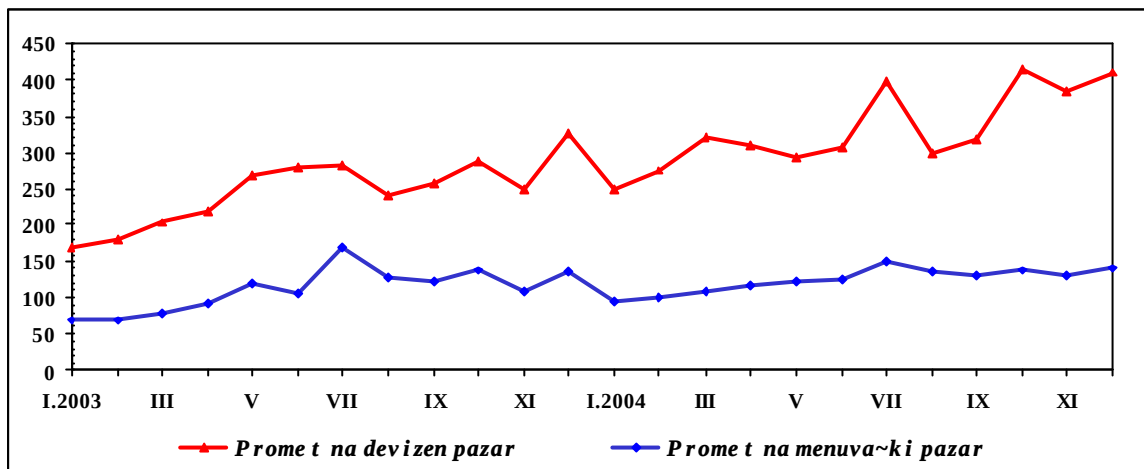
Nadvore { notrgovska razmena na Republika Makedonija spored ekonomski grupacii na zemji (I-XII.2004 godina)
(u`estva vo %)

I zvor: Dr `aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Grafikon 11

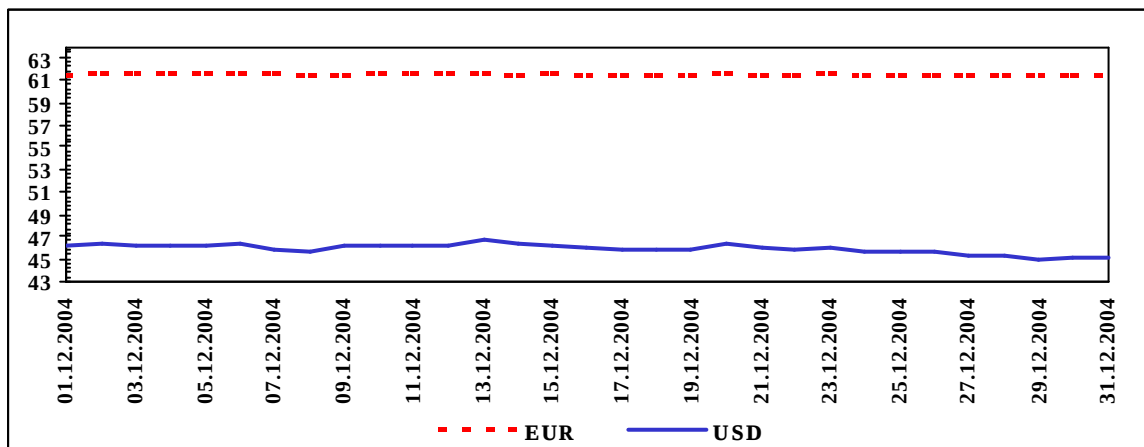
Dnevni ukupni promet na devizni i menovački pazar
(vo milioni SAD dolari)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 12

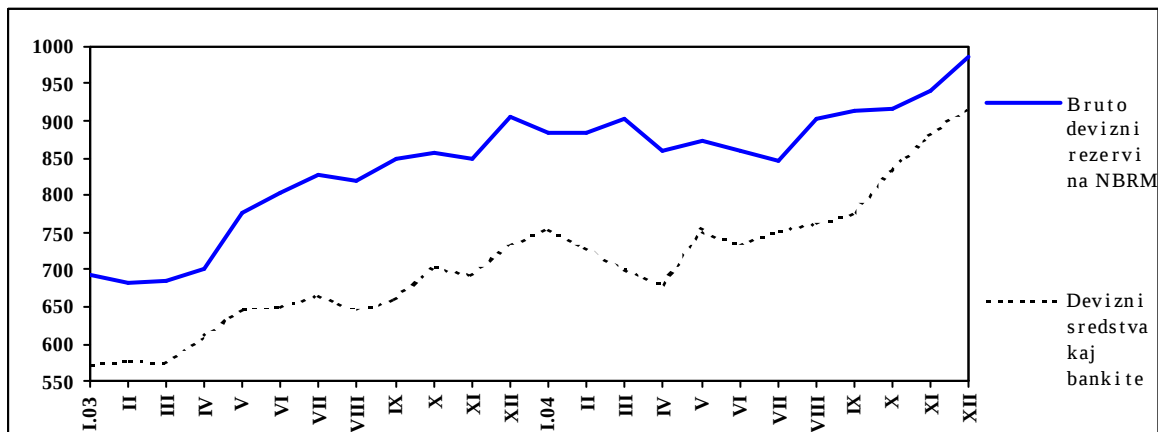
Dneven sreden devizen kurs na denarot vo odnos na evroto i amerikanski dolar na devizniot pazar
(denari za edinica stranska valuta)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 13

Devizni sredstva na NBRM i devizni sredstva kaj bankite
(vo milioni SAD dolari)

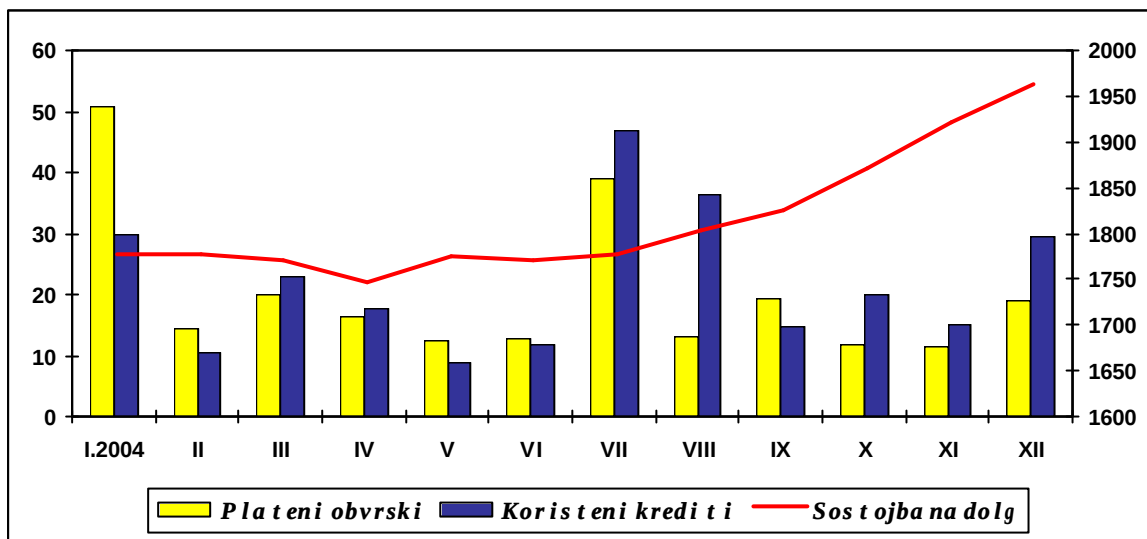

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 14

Nadvore { en dolgoro~en dolg, koristen i kredit i i plateni obvrski
(vo milioni SAD dolari)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.